

Kethel 13-8-46

WETENSWAARDIGHEDEN OMTRENT DE FAMILIE VAN DER SMAN.

Aanleiding voor het noteren van de volgende gegevens was het vinden van een brief in de oude doopregisters van de parochie van de H. Jacobus te Kethel. Deze brief had de volgende inhoud:

Geesthacht S. Hamburg 14 Aug 1910

Zeerwv Hoer pastoor,

Het een beleefd verzoek komt een U vermoedelijk geheel onbekende tot U. In den laatsten tijd doe ik nasporingen omtrent den afkomst van mijn stamvader en van mijn zonderlingen familienaam: "van der Sman", die door vreemden doorgaans verkeerd wordt gespeld (vermoedelijk omdat de merkwaardige samenvoeging S-m-a-n bij den hoorder geen enkel beeld opwekt). Mijn overgrootvader Willem v.d.S. (1763-6-Aug 1829) woonde te Overschie en werd vermoedelijk daar geboren. Zijn huwelijk met Maria Heinsbroek te Kethel werd op 18 April 1790 ingezegend door Franciscus Paaymans, Pastoor aldaar.

Ik heb ik een stille hoop dat de registratie van die gebeurtenis wat meer licht zal kunnen geven in de duisternis, waarin mijn "hoogere" afkomst is gehuld.

Voor het verwenselijken van die hoop roep ik uwen welwillenden bijstand in. Is mogelijk uit het kerkelijk archief ten Uwert iets naders te weten te komen omtrent den afkomst van dien Willem en omtrent mogelijke broers en zusters. Er bestaat een vermoeden of liever een bloote hypothese, dat hij een broer, Joris of Dirk geheten, zou hebben gehad en dat deze zich van de kerk (R.K. Kerk) zou hebben afgescheiden (Het omgekeerde, dat de v.d.S oorspronkelijk protestant was en overgrootvader Willem katholiek werd, acht ik minder waarschijnlijk.) Zoo de bescheidenheid, die Uwerw mogelijk ter beschikking hebt, geene bevreemdinge de uitkomst geven, zouden dan misschien niet sommige oudere leden van het geslacht Heinsbroek te Kethel meer licht kunnen geven.

Mijn oorspronkelijke stamvader zou uit Duitsland naar Holland gevlucht zijn, nadat hij uit noodweer een medemens zou hebben verwond of gedood.

Is dit verhaal juist, dan is de oorspronkelijke naam zeker anders geweest en door de spraakmakende gemeente vermoedelijk tot "van der Sman" gefuturiseerd. Mijn eigen theorie is, dat de man zich als "Wandersmann" (wandorbursche) in Holland kan hebben geïntroduceerd daardoor zijn waren naam en afkomst verbergende.

Omgekeerd is zeker eigenaardig, dat ik hier aanhoudend te wortelen heb tegen de metamorphose in "Wandersmann" waarmede mijn Duitsche omgeving mij bedreigt, zoals uit onderstaand adres blijkt. De streep boven de n wil zeggen, dat deze verdubbeld is gedacht. Het is een z.g luiheidsstreep-Faulheitsstrich, die orthographisch verboden is) Verder spreekt de schryver nog over zijn vader die arts was te Schiedam en over niet ter zake doende bijzonderheden op ander gebied.

ondert L.F. van der Sman Arts

Herrn Dr. med Wandersman

Edrondstal

Geesthacht

Een brief aan dat adres kwam onbestelbaar terug!

Naar aanleiding van deze brief ben ik vanzelfsprekend in de doop en trouwboeken van Kethel gaan snuffelen en vond de volgende gegevens

EXTRACTUM E LIBRO BAPTISMALI PAROECIAE STE JACOBI AD KETHEL.

(Liber baptismalis = doopboek)

1712 29 Junii In Schieveen (Overschie) baptizata est Martie, filia legitima (wettige dochter) Cornelii Hillebrandtz van der Sman et Grattae Petronellae Groen. Susceptores (peter en meter) Aggie, Piterse respondit pro Aemilia Jans et Cors, Hillebrandtz van der Sman.

- 1717 19 Julii Cornelius Parentes ut supra(ouders als boven.)
 1723 3 Sept In Schieveen baptizatus est Leendert, filius(zoon van)
 Leendert Hillebrandtisz van der Sman et Martijntje, Dirreckse Hijdra.
 1755 30 Julii baptizatus est Joannes
 Parentes Arie Reyneveen et Grietie cornelisse van der Sman.
 1756 9 Decemb Baptizata est Margarita
 Parentes: Gijbert Boerdonk et Ariaentie van der Sman
-
- 1756 3 Februarii Baptizata est Helena(illegitima=onwettig kind)
 Parentes: Antie, Gerritse Schut et Leendert Jans van der Sman(aca-
 tholicus, dit acatholicus betekent: niet-katholiek.)
 susc: Marij^tje Leendertse van Velzen.
-
- 1769 26 Augustus baptizatus est Jacobus. Parentes: Arend van der Sman et
 Jacoba van Beek
-
- 1776 2 Julii Baptizatus est Jacobus de Bruyn
 Susceptores: Ariaentie van Rijn
 X(=gehuwd met)
 Dirk van der Sman.
-
- 1781 4 Aprilis
 Baptizatus est Cornelis Piterse van der Wurve
 Susceptores: Engel Cornelisse Bonenburg
 X
 Jannetie Janse van der Sman.
-
- 1788 29 Aprilis baptizata est Cornelia
 Parentes Nicolaas van der Sman et Jorisse Groenewegen.
 Susceptores Nicolaas et Catharina Groenewegen.
-
- 1790 baptizata est Martha Maria
 Parentes Jacobus Vis et Aeltje Langelaan
 Susceptores Petrus Vis et Marijtje van der Sman.
-
- 1796 5 Februarii baptizatus est Arnoldus
 Parentes Jacobus van der Sman et Marijtje, Pieterella Wensveen
 Susceptores: Willem Kerklaan et Maritie van der Sman
-
- 1799 19 Januarii baptizatus est Petrus
 Parentes ut supra
 OPMERKING...Vanaf het jaar 1710 komt de naam van der Sman geen enkele maal
 voor in het LIBER DEFUNCTORUM(doodboek) van Kethel. Waaruit men zou moeten con-
 cluderen dat de stam daar slechts korte tijd gewoond heeft.
 Volgen de gegevens uit het Trouwboek-Liber Matrimoniorum.
 E LIBRO MATRIMONIORUM PAROECIAE STI JACOBI AD KETHEL.
-
- 1722 28 September matrimonio coniuncti:
 Leendert Hillebrandtisz van der Sman et Martijntje Dirreckse Hijdra
 Testes(getuigen) Jacob Cornelisz van der Meer Borst et Joris van der Meer.
-
- 1725 In Schieveen matrimonio coniuncti Cornelis Hillebrandtisz van der Sman
 et Arjantie, Clara van Rijn.
 Testes: Hillebrand van der Sman et Pleuntie van der Hargh.
-
- 1782 14 Oct Matrimonio coniuncti:
 Leendert Bonenburgh et Zara Janse de Knecht.
 Testes: Cornelis Bonenburgh et Cornelis Corse van der Sman.
-
- 1788 19 Februarii Matrimonio juncti sunt:
 Sman van der Sman et Jorisse Peterse Groenewegen.
 Testes: Arie Nicolaas Groenewegen et Kees Vis.

1790 matrimonio juncti sunt: Wim van der Sman et Maria Heynsbroek.
 Testes: Claas van der Sman et Trijn Heynsbroek.

1795 Matrimonio conjunxi Willem Kerkelaan et Marjtje van der Sman.

1794 2 Nov
 Jacobus van der Sman et Arisentie Wensveen.

AANKOMING 1715 22 Januarii
 In Schieveen matrimonio conjunxi
 Cors Hillebrnads et Annetie Dirreckse
 Testes: Hillebrenit Cornelisz et Arjantie Dirreckse. Hierbij staat niet de
 naam van der Sman..maar uit de voornamen en tevens de plaatsnaam Schieveen
 die er voor de van der Smans zo dikwijls bijstaat meen ik te mogen concluderen
 dat de achternaam hier gemakshalve is weggelaten, zoals dat blijkt het doopboek
 bij velen gebeurt.

Van Grootvader Jan van der Sman geb 28 Sept 1850 had ik nog enige gegevens
 die door de gebroeders van der Sman-Houkade Nootdorp, neefs van Grootvader zijn
 aangevuld. Van hen is mij het volgende bekend:

Leendert van der Sman

X

Maria Schilperoort (vermoedelijk uit Nootdorp)
 gehuwd kerkelijk Nootdorp. Burgerlijk Zoetermeer ongev 1864
 Kinderen: Jan, Caspar, Frans, Monica en Trijntje.

~~Chris van der Sman (broer van Leendert)
 X Dit was Grootvaders Vader.~~

~~Adriana van Leeuwen vermoedelijk in Vrijenban gehuwd~~

~~Vader van Nicolaas~~

Chris van der Sman (broer van Leendert)

X

Petronella Hydra

Kinderen: Chris, Jaap, Kees ? Els (gehuwd met Koos Duiniveld in Zoetermeer) Jans
 Trijntje, Jan (weggelopen en nooit meer teruggevonden) Antoon, Hein en
 Adriana.

Nicolaas van der Sman (broer van Chris en Leendert)

X

Dit was Grootvaders Vader

Adriana van Leeuwen vermoedelijk te Vrijenban (thans Delft) gehuwd.

Vader van Nicolaas was Joannes van der Sman van beroep Veenman

Moeder van Nicolaas etc Trijntje van der Meer

Vader van deze Joannes... Cornelis van der Sman

Moeder van ,, ,, Jannetie Verschuur.

Verder wist alleen Grootvader van der Sman iets te vertellen over ene Willem
 van der Sman geboren in 1765 en diens vader Willem, bijgenaamd Boendertje, beiden ge-
 huwd geweest en gewoond hebben te Overschie. Of er echter familieverband met deze
 heren bestond is mij niet erg duidelijk, want Grootvader had deze gegevens van een
 meneer van der Sman uit Overschie, die voor familieonderzoek bij hem kwam informe-
 ren. Daarom ben ik gaan zoeken in de oude boeken van Overschie maar tot mijn te-
 leurstelling ontbraken oudere doopboeken geheel (kerkbrand)
 Wel was er een oud trouwboek en een oud doodboek. De gegevens ervan heb ik, bij
 gebrek aan beter ook maar opgenomen

E LIBRO MATRIMONIALI EX OVERSCHIE.

1800 Pieter Neering ,viduus(weduwenaar)
X
Apollonia van der Sman. Sacerdos(priester) Joannes Franciscus
van Lith uit Rotterdam vanaf 1795 eerste Pastoor van Overschie.
Nota. Vanaf dien tijd is Schieveen overgegaan naar de nieuwe parochie van
Overschie.

1807 16 Junii

Huybert van der Sman ex Overschie et Maria Plasmeyer ex Overschie.

1826 3 Maii
Cornelius van Rossum et Apollonia van der Sman.

1854 8 Maii
Petrus van der Sman, Viduus Helenae van der Berg ----et Gertruda Bak

1845 6 Julii
Joannes van der Sman et Anna Catharina Jansen.

1847
Adrianus Bakker et Joanna van der Sman.

E STATU ANIMARUM...dit is een boek met adressen wa rin ik vond:

Vicus(huisnummer) 3 N 37
Gertrudis Bak,vidua-weduwe 1798
Petrus van der Sman.
Cornelius van der Sman(Overschie) filius-zoon 1836

Tenslotte uit het doodboek(Liber defunctorum) van Overschie.

1800 27 April
Obiit(stierf) Apollonia van der Sman.Uxor(vrouw van) Petri Neering ex Over-
schie.

1803 18 Aprilis Nicolaas van der Sman ex Overschie.
1811 25 Augustus Adriana Vollebregt.Uxor Nicolai van der Sman.
1812 Obiit in Akkersdijk subito(plotseling) Krijn Heynsbroek ex Schipluiden.
1829 9 Augusti Wilhelmus van der Sman
1835 17 Januarii Klaas van d er Sman
1837 2 Novembris Maria van der Sman,vidua Simonis Bonenburgh.
1840 3 Decembris Petrus van der Sman.
1844 3 Aprilis Theodora van der Sman
1851 26 Januarii Maria van der Sman
1857 22 Septembris Petrus van der Sman. Weliswaar is met al deze gegevens
tot nu toe weinig te beginnen maar het zou jammer zijn als wij deze unieke gele-
genheid om er kennis van te nemen verloren zouden laten gaan. Voor een beter
onderzoek van deze gegevens en het vinden van allerlei andere gegevens zou iem-
and moet en tyd genoeg moeten hebben om het Algemeen Rijksarchief-Bleyenburgh 7
te Den Haag te raadplegen. Mocht iemand dat ooit doen,dan houd ik mij aanbe-
volen om van de resultaten van zulk een onderzoek te horen.

Pater Lucidius-capucijn(Jan van der Sman)
Noordermarkt 26 Amsterdam telef 22 32 89.